

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: (0312) 69-61-00; 69-60-80; 69-60-78 факс,
www.carpathia.gov.ua, e-mail: admin@carpathia.gov.ua, код ЄДРПОУ 00022496

25.08.2020 № 5693/06-11

На № 7/36/12920-20 від 28.07.2020
розп. 32 22.01.2018

**Міністерство розвитку громад
та територій України**

На виконання листа Мінрегіону 28.07.2020 №7/36/12920-20 щодо подання даних для розрахунку індексу регіонального людського розвитку та постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 року № 1029 „Деякі питання удосконалення системи моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики” надаємо аналітичну записку про основні тенденції зміни значень показників за формою згідно з додатком 3 до Порядку.

Додатки на 5 арк. в електронному вигляді.

**Заступник голови
державної адміністрації**

Віталій ЦВІГУН

Андрій Давидов
615465

Аналітична записка
про основні тенденції зміни значень показників, що застосовуються для
розрахунку індексу регіонального людського розвитку
Закарпатської облдержадміністрації

ДОВГЕ ТА ЗДОРОВЕ ЖИТТЯ

1. За 3 показниками цього напрямку в області динаміка наступна:

- середня очікувана тривалість життя при народженні становила за 2019 рік 71,04 років проти 70,99 років за 2018 рік.

Аналіз динаміки даного показника в області характеризує інтегральний показник здоров'я населення, цей показник скоротився на 0,05 років, що є позитивною зміною;

- коефіцієнт смертності від навмисного самоушкодження, на 100 тис. осіб наявного населення становив за 2019 рік 9,7 просантиміле проти 12,6 просантиміле за 2018 рік.

Аналіз динаміки даного показника в області характеризує вплив на психічне здоров'я населення, соціальної нестабільності та напруженості в суспільстві. Цей показник зменшився, що є позитивною зміною;

- загальний коефіцієнт приросту (скорочення) чисельності населення, на 1000 осіб наявного населення становив за 2019 рік -2,4 проміле проти -1,1 проміле за 2018 рік;

Аналіз динаміки даного показника в області характеризує інтенсивність зростання (скорочення) чисельності населення. Цей показник зріс, що є негативною зміною.

2. В області низький рівень міжгалузевого співробітництва та координації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері громадського здоров'я, для забезпечення цілісного підходу до здоров'я та визнання єдності його фізичних, психічних, психологічних, духовних і соціальних аспектів (принцип цілісності);

На чисельність населення впливають біологічні, географічні та соціально-економічні фактори. В області постійно вирішуються питання підвищення якості життя населення, забезпечення динамічного і гармонійного розвитку людини, соціальної справедливості та зниження рівня безробіття.

3. З метою покращення роботи галузі в області проводяться відповідні заходи. Пріоритетними напрямками розвитку охорони здоров'я в області залишається:

належне функціонування закладів ПМД як комунальних некомерційних підприємств та їх якісна робота з Національною службою здоров'я України, на договірних умовах про медичне обслуговування населення за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення;

ефективного функціонування Госпітального округу, як основного механізму співпраці між органами місцевої влади (районами, містами, об'єднаними територіальними громадами) з метою кращого управління медичною інфраструктурою, яка надає спеціалізовану медичну допомогу населенню області; забезпечення ефективного функціонування екстреної медичної допомоги, в тому числі з системою оперативного управління службою екстреної медичної допомоги на території всієї області та використання телеметричного кардіологічного комплексу „ЮНЕТ”, для якісного телемедичного консультування у закладах охорони здоров'я області.

ДОБРОБУТ ТА ГІДНІ УМОВИ ПРАЦІ

1. Із 3 показників цього напрямку в області досягнуто покращення за двома показниками:

- збільшилося відношення середньої заробітної плати до мінімальної і становило 2,21 раза проти 2,17 разів;
- зріс обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) на одну особу і становив 12899,9 грн. проти 12543,6 гривень. За одним показником напрямку допущено скорочення:
- скоротився рівень працевлаштування зареєстрованих безробітних, відсотків до кількості громадян, які мали статус безробітного з 37,6 відс. до 34,3 відсотка.

2. Аналіз динаміки рівня працевлаштування зареєстрованих безробітних показує, що серед громадян, які мали статус безробітного протягом року питома вага працевлаштованих безробітних до 2018 року мала тенденцію до зростання, а у звітному 2019 році знизилась.

На зниження рівня працевлаштування зареєстрованих безробітних вплинуло, насамперед, зростання в кінці року обсягів звернення до служби зайнятості вивільнених працівників, для яких важко підібрати роботу оперативно.

Зокрема, протягом 2019 року роботодавцями області було подано інформацію про заплановане масове вивільнення 5,1 тис. працівників, що у 1,7 рази більше, ніж у 2018 році. Із загальної кількості попереджених про масове вивільнення 47,9 відс. становили працівники державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування; 29,8 відс. – охорони здоров'я та надання соціальної допомоги; 12,9 відс. – переробної промисловості.

Також слід зазначити, що показник «рівень працевлаштування зареєстрованих безробітних» не в повній мірі відображає ефективність діяльності служби зайнятості, оскільки значна частина шукачів роботи працевлаштовується оперативно, до надання статусу зареєстрованого безробітного. До прикладу, у 2019 році за сприянням Закарпатської обласної служби зайнятості отримали роботу 20664 особи, з яких 74 відс. - були працевлаштовані оперативно, до набуття статусу безробітного (у 2018 році роботу за сприянням центрів зайнятості отримали 20586 осіб, із яких 69,6 відс. до набуття статусу).

Серед проблемних питань у сприянні працевлаштуванню слід відмітити наступне.

Існує дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили. Аналіз співвідношення вакансій та незайнятих громадян в професійно-кваліфікаційному розрізі показує, що вільних робочих місць менше від кількості претендентів практично за всіма групами професій.

Ускладнює підбір роботи і укомплектування вакансій те, що роботодавці висувають підвищені вимоги до якості професійної підготовки кадрів, їх досвіду роботи і, в той же час, пропонують досить низький рівень оплати праці, навіть висококваліфікованим працівникам та спеціалістам. Так, середній розмір оплати праці на вакансіях, які пропонувались упродовж 2019 року для укомплектування службою зайнятості, склав лише 5640,6 грн. тоді як за даними Держкомстату України по Закарпатській області середня заробітна плата у 2019 році складала 9202 гривень.

Крім того, спостерігається територіальна диспропорція щодо попиту та пропозиції робочої сили. Станом на кінець грудня в Ужгородському міському центрі зайнятості, Виноградівській, Свалявській, Ужгородській філіях обласного центру зайнятості на 1 вільне робоче місце претендувало по 1-2 безробітних, а у Перечинській філії та Тячівському РЦЗ на одну вакансію претендували 16, у Міжгірській та Великоберезнянській філіях – 31 і 32 безробітні особи відповідно.

З метою пришвидшення працевлаштування шукачів роботи, служба зайнятості надає широкий спектр профорієнтаційних послуг. Упродовж 2019 року профорієнтаційними послугами охоплено 146,8 тис. осіб, у т.ч. 15,4 тис. осіб, які мали статус зареєстрованого безробітного. Зокрема, профорієнтаційними послугами скористалися 131,5 тис. осіб, що навчаються у навчальних закладах різних типів або бажають змінити роботу, з них учні загальноосвітніх шкіл становили 76,9 тис. осіб.

З метою забезпечення професійно-кваліфікаційного рівня шукачів роботи вимогам роботодавців, упродовж звітного періоду за направленням обласної служби зайнятості 2,0 тис. безробітних проходили професійне навчання.

Для додаткового стимулювання мотивації до праці, матеріальної підтримки безробітних Державною службою зайнятості організуються громадські та інші роботи тимчасового характеру, до яких упродовж звітного періоду було залучено 2,1 тис. громадян, з них 1,2 тис. осіб взяли участь у громадських роботах та 0,9 тис. осіб – в інших роботах тимчасового характеру.

Незначне зростання обсягу видатків місцевих бюджетів відбулось у зв'язку із переходом з 2019 року на монетизацію субсидій і, відповідно, зниженням на 22,9 відс. обсягів фінансування видатків на соціальне забезпечення населення (пільги, субсидії, допомоги), а також переходом (починаючи з другого півріччя 2018 року) фінансування первинної ланки системи охорони здоров'я з місцевого бюджету до державного бюджету через Національну службу здоров'я України.

Доходи місцевих бюджетів (без трансфертів) у 2019 році становили 5 998 590,2 тис. грн., що на 17,1 відс. або 877 752,2 тис. грн. більше ніж у 2018 році.

Зростання доходів місцевих бюджетів зумовлене головним чином збільшенням надходжень податку на доходи фізичних осіб на 16,0 відс. або 448 716,5 тис. грн., єдиного податку – на 14,2 відс. або 80 043,1 тис. грн., податку на майно в частині плати за землю на 60,8 відс. або на 165 941,6 тис. грн. власних надходжень бюджетних установ – на 67,7 відс. або на 257 713,3 тис. грн., коштів від продажу землі – на 17,9 відс. або на 23 429,3 тис. гривень.

3. Закарпатська обласна служба зайнятості і надалі надаватиме сервісні послуги, які сприяють працевлаштуванню зареєстрованим безробітним.

В області метою збільшення надходжень до бюджету протягом 2019 року вживалися наступні заходи:

показники виконання місцевих бюджетів розглядалися на колегіях облдержадміністрації та департаменту фінансів, за підсумками яких прийняті відповідні розпорядження голови облдержадміністрації та рішення департаменту фінансів облдержадміністрації;

при облдержадміністрації, райдержадміністраціях та міськвиконкомах діють робочі групи з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення.

4. Поліпшенню стану справ напряду буде сприяти збільшення кількості вакансій, заявлених роботодавцями області, з достойною заробітною платою, в тому числі за рахунок створення нових робочих місць.

ОСВІТА

1. За показниками цього напряду в області динаміка наступна:

- кількість випускників вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, до загальної кількості населення у віці 25-70 років за 2019 рік становила 0,6 відс. (у 2018 році – 0,8 відс.);
- дещо виріс показник «Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком три- п'ять років, відсотків до загальної кількості дітей такого віку» на 0,1 відсотковий пункт з 75,6 відс. до 75,7 відсотка;
- загальний коефіцієнт приросту (скорочення) чисельності населення, на 1000 осіб наявного населення за 2019 рік становив -2,4 проміле (у 2018 році становив -1,1 проміле).

2. У цілому роботу обласної державної адміністрації у сфері освіти за показниками, що застосовуються для розрахунку індексу регіонального людського розвитку, можна оцінити позитивно.

Хоч демографічна ситуація в цілому і погіршилася, зокрема, за даними Головного управління статистики у Закарпатській області, чисельність дітей у віці 1 – 6 років, станом на 1 січня 2020 року становить 96 561 особу, тоді як у минулому році їх було на 5036 осіб більше (101 597 осіб), спостерігається позитивна динаміка охоплення закладами дошкільної освіти дітей 5-ти років у відсотках до чисельності населення відповідного віку. Показник охоплення

зкладами дошкільної освіти дітей 5-ти років за станом на 30.06.2020 у Закарпатській області є вищим за середньоукраїнський (78,4 відс. проти 69,1 відс.) та є найвищим у Західному регіоні.

Разом з тим, за показником „кількість випускників вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, відсотків до загальної кількості населення у віці 25-70 років” – допущено незначне погіршення.

Таке зменшення зумовлено об'єктивними причинами: насамперед демографічною ситуацією. Так, загальна кількість студентів, що навчалися у закладах вищої освіти області на початок 2019/2020 навчального року, становила 21589 осіб, що на 9,1 відс., або на 2,2 тис. осіб, менше, ніж у попередньому році.

3. Для покращення ситуації органами управління освітою заплановано ряд заходів для вирішення ситуації, що склалася в освітній галузі області.

У 2019 році було продовжено роботу з розширення мережі закладів дошкільної освіти та зміцнення їх навчально-матеріальної бази.

Зокрема, введено в експлуатацію одну новобудову на 60 місць, реорганізовано два заклади на 30, створено 7 додаткових груп у функціонуючих закладах дошкільної освіти на 155 місць, відкрито 6 груп з короткотривалим перебуванням для 150 дітей.

Досягнуто позитивних результатів щодо зменшення завантаженості закладів дошкільної освіти області. Так, у порівнянні з минулим роком чисельність дітей у закладах дошкільної освіти у розрахунку на 100 місць зменшилась із 108 осіб до 103 особи.

4. Для підвищення охоплення дошкільною освітою дітей проведено засідання колегій, наради, навчання, семінари з головами райдержадміністрацій, міськвиконкомів, виконавчих органів місцевих рад об'єднаних територіальних громад та їх заступниками, керівниками, спеціалістами, методистами місцевих органів управління освітою.

Для покращення ситуації органи управління освітою і надалі вживатимуть дієві заходи щодо розширення мережі закладів дошкільної освіти за рахунок будівництва нових закладів різних типів та форм власності, реконструкцій приміщень, відкриття груп на базі вільних приміщень закладів загальної середньої освіти тощо.

На виконання зазначеного прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 02.07.2020 № 345 „Про розширення мережі закладів дошкільної освіти області і створення додаткових місць для дітей дошкільного віку”, яким затверджено обласний план заходів із розширення мережі закладів дошкільної освіти і створення додаткових місць для дітей дошкільного віку на період до 2021 року.

Таким чином, в області активізовано роботу і вжито певні заходи щодо розвитку мережі закладів дошкільної освіти.